

IMPACT VAN DE COVID-19 MAATREGELEN OP MIDDELENGEBRUIK

Dr. LIES GREMEAUX

VAD-studiedag | 26.11.2021

Sciensano?

**Reitox en het
Europese drugs-
agentschap ?**

**Middelen-
gebruik?**

DEEL I:

COVID-19 & DE DRUGSMARKT

Betrekkelijk stabiele drugsmarkt tijdens de pandemie

YES!
WE'RE OPEN

Beschikbaarheid

3-MMC, 2C-B

Labo's & dumpings

Binnenlandse productie

Georganiseerde
criminele groepen

Inbeslagnames ↔ Import/export

Aankoopgedrag retailhandel ?

VS

Online verhaal
blijft beperkt

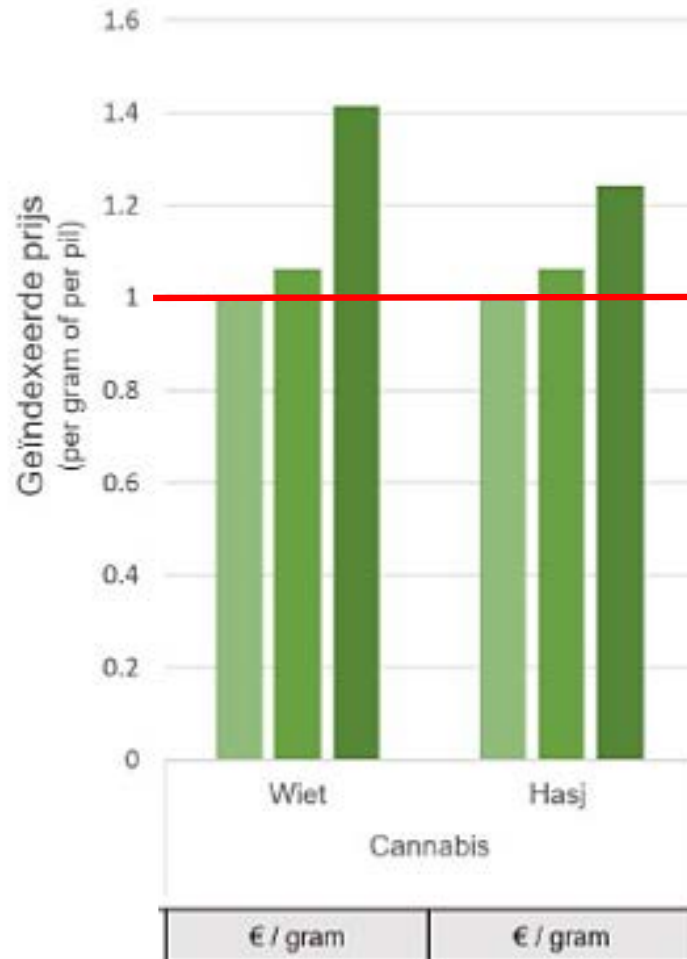
Hamster-
gedrag
beperkt

Groene
COVID-vingers?

Aankoopgedrag retailhandel ?

Prijs ?

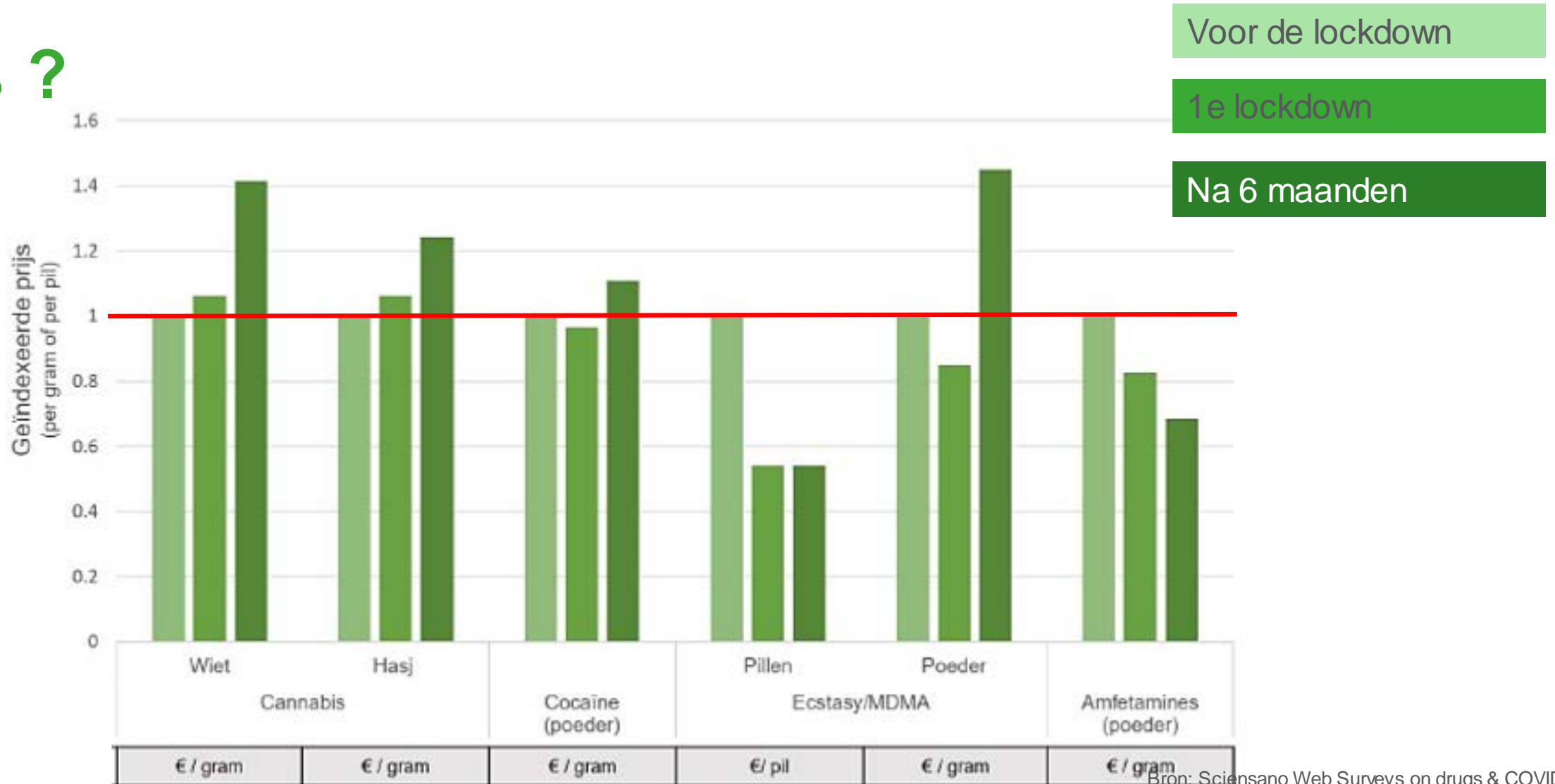
Voor de lockdown

1e lockdown

Na 6 maanden

Aankoopgedrag retailhandel ?

Prijs ?

COVID-19 impact op de drugsmarkten

“We should acknowledge all the uncertainties, limits, and caveats of predictions, avoid bold statements, and argue that in the current circumstances, we can offer no more than an educated guess.”

L. Giommoni, IJDP, 2020 – viewpoint on changing drug markets

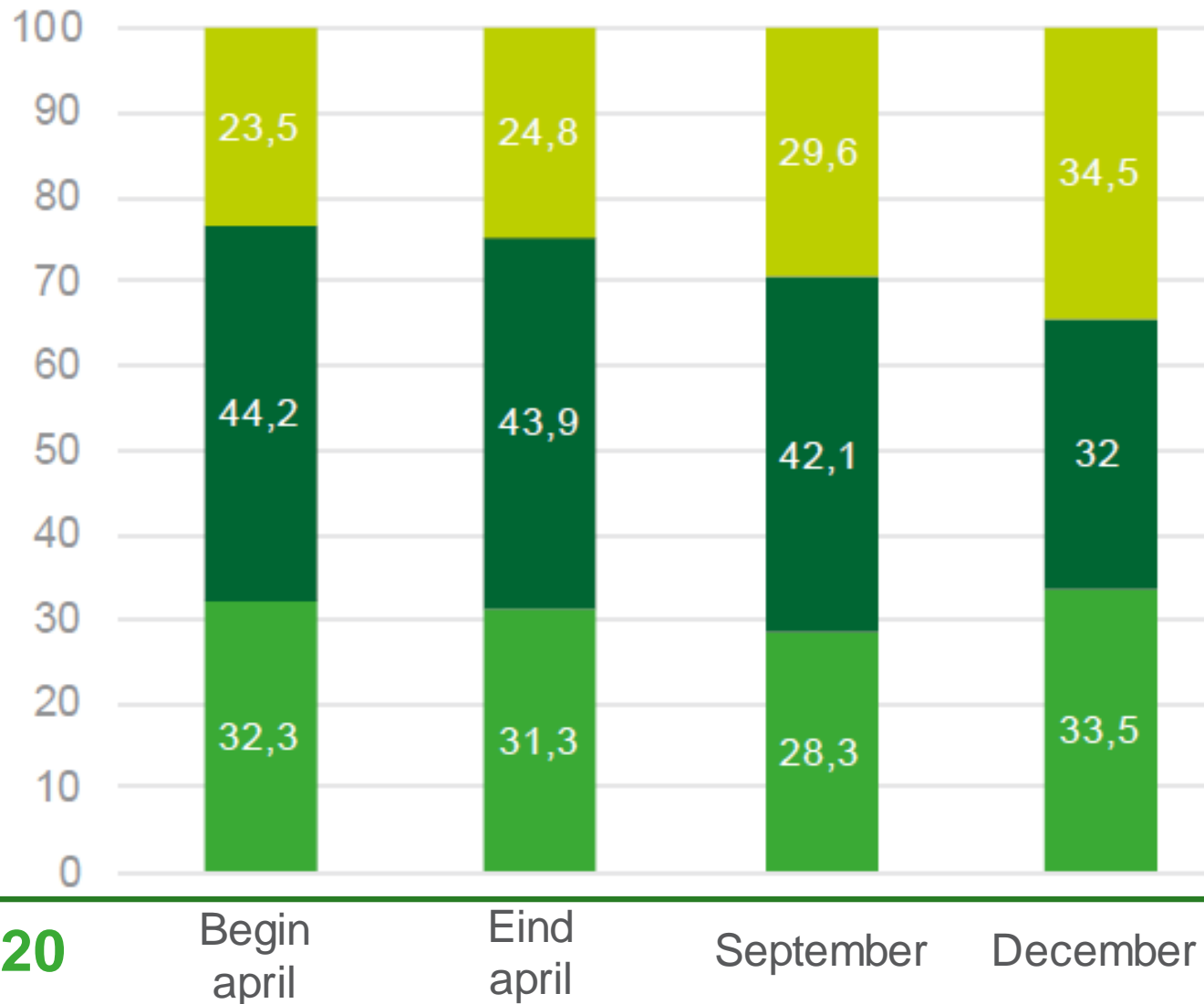
De drugsmarkt = big business, unharmed business.

DEEL II:

COVID-19 & CONSUMPTIEGEDRAG

Gebruik psychoactieve substanties: algemene bevolking

Toegenomen

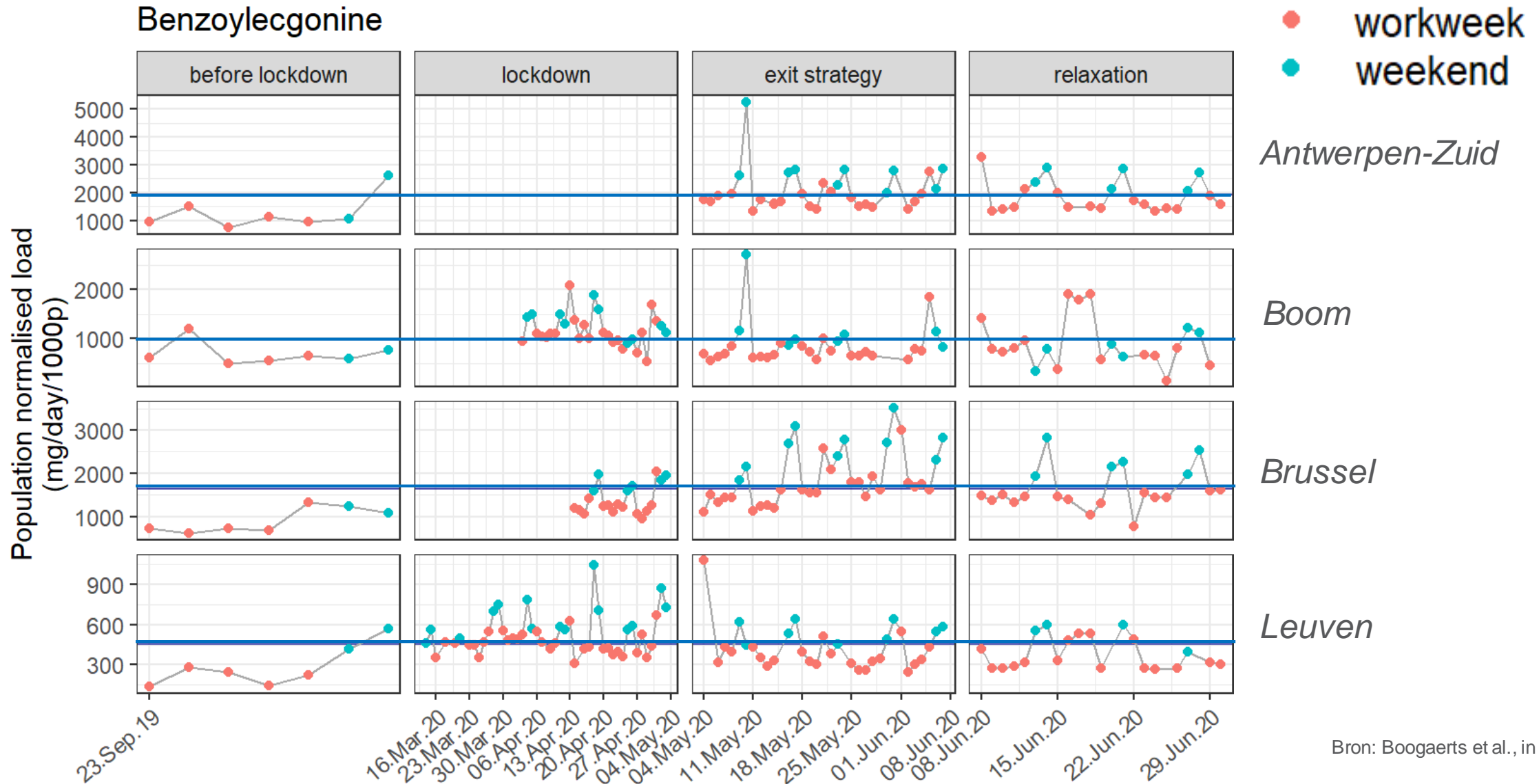
Ongewijzigd

Afgenomen

2020

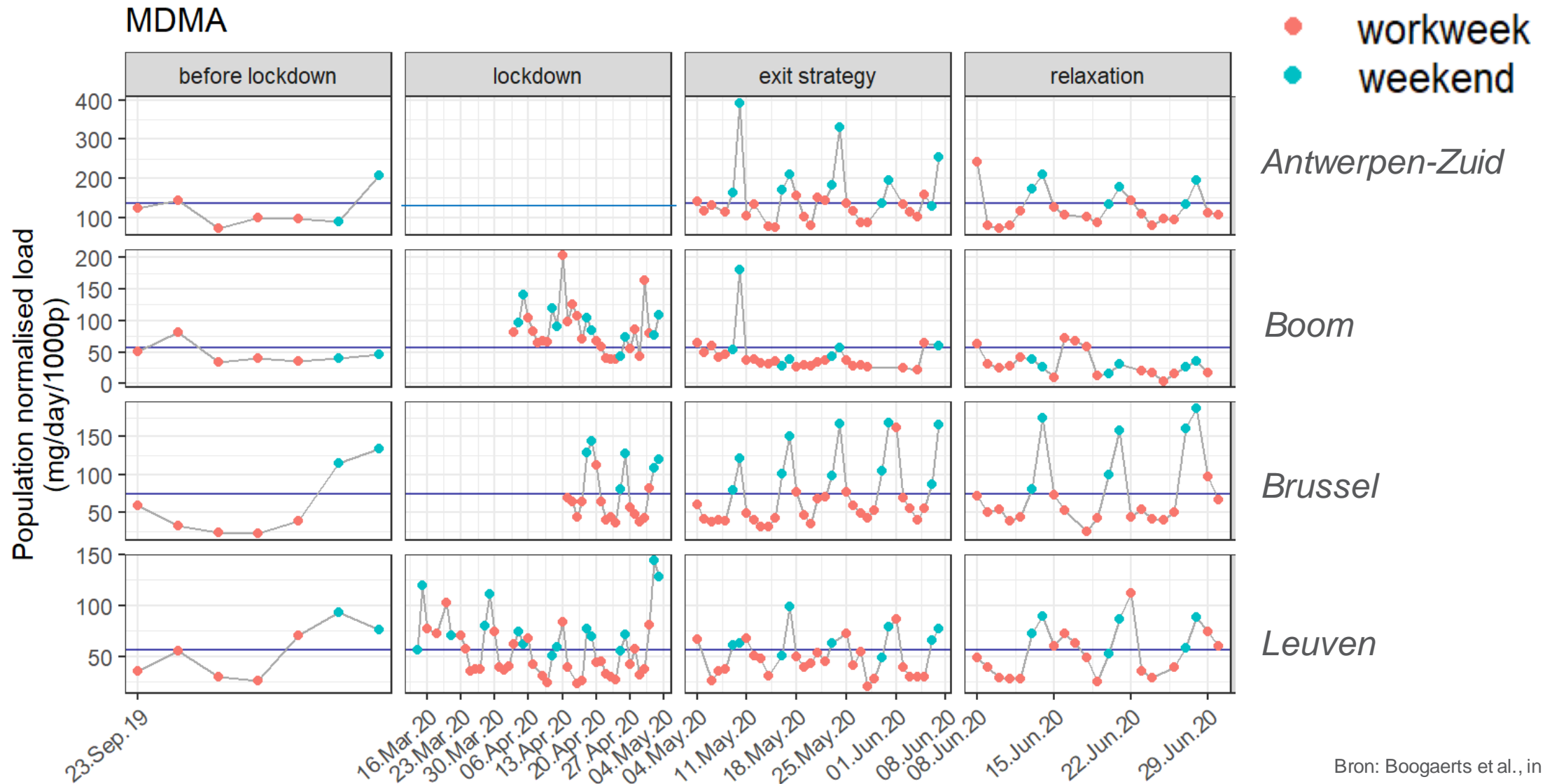

Inzoomen op lokaal niveau: Cocaine

Inzoomen op lokaal niveau: Ecstasy / MDMA

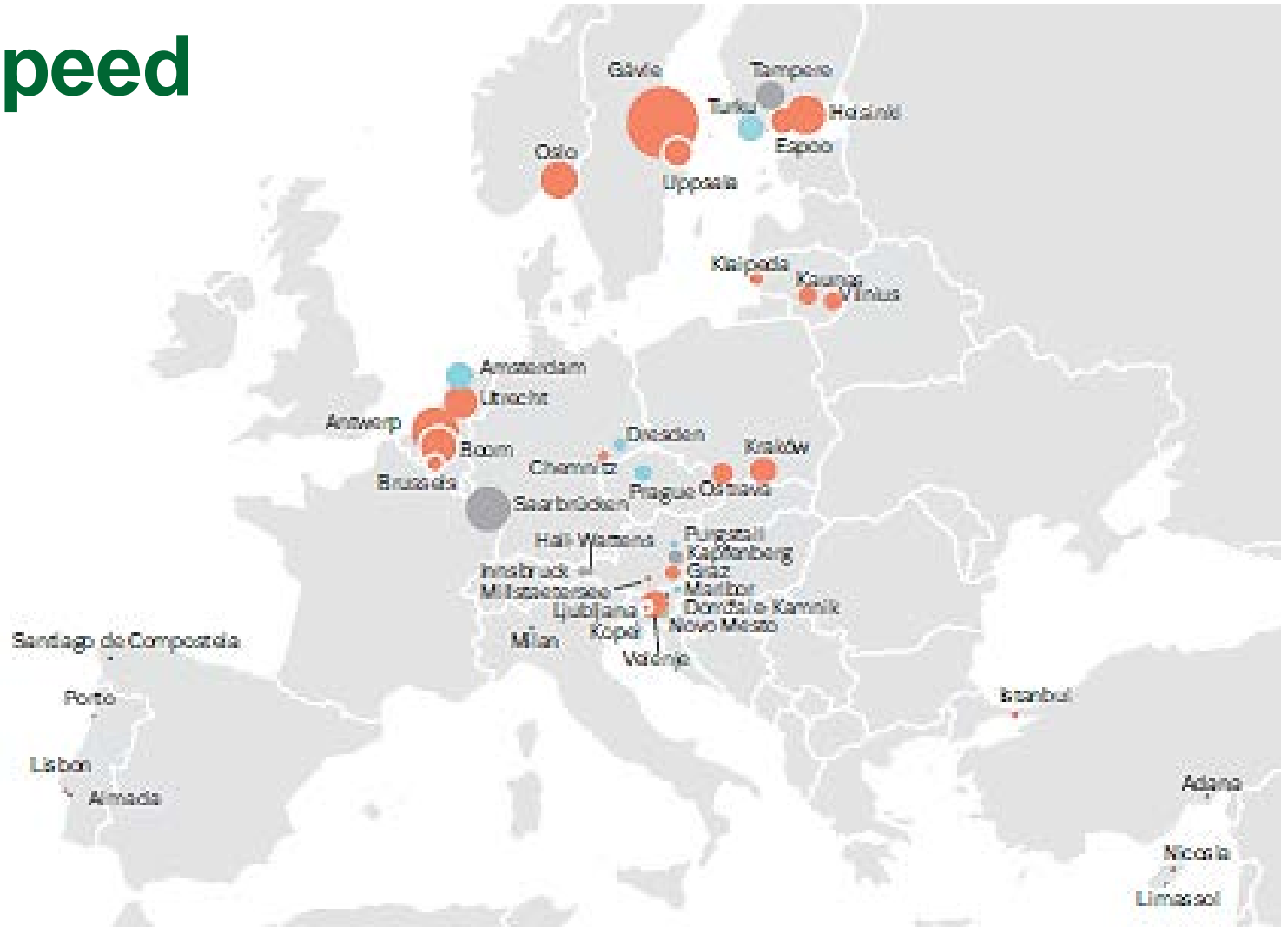
Analyses afvalwater: amfetamines

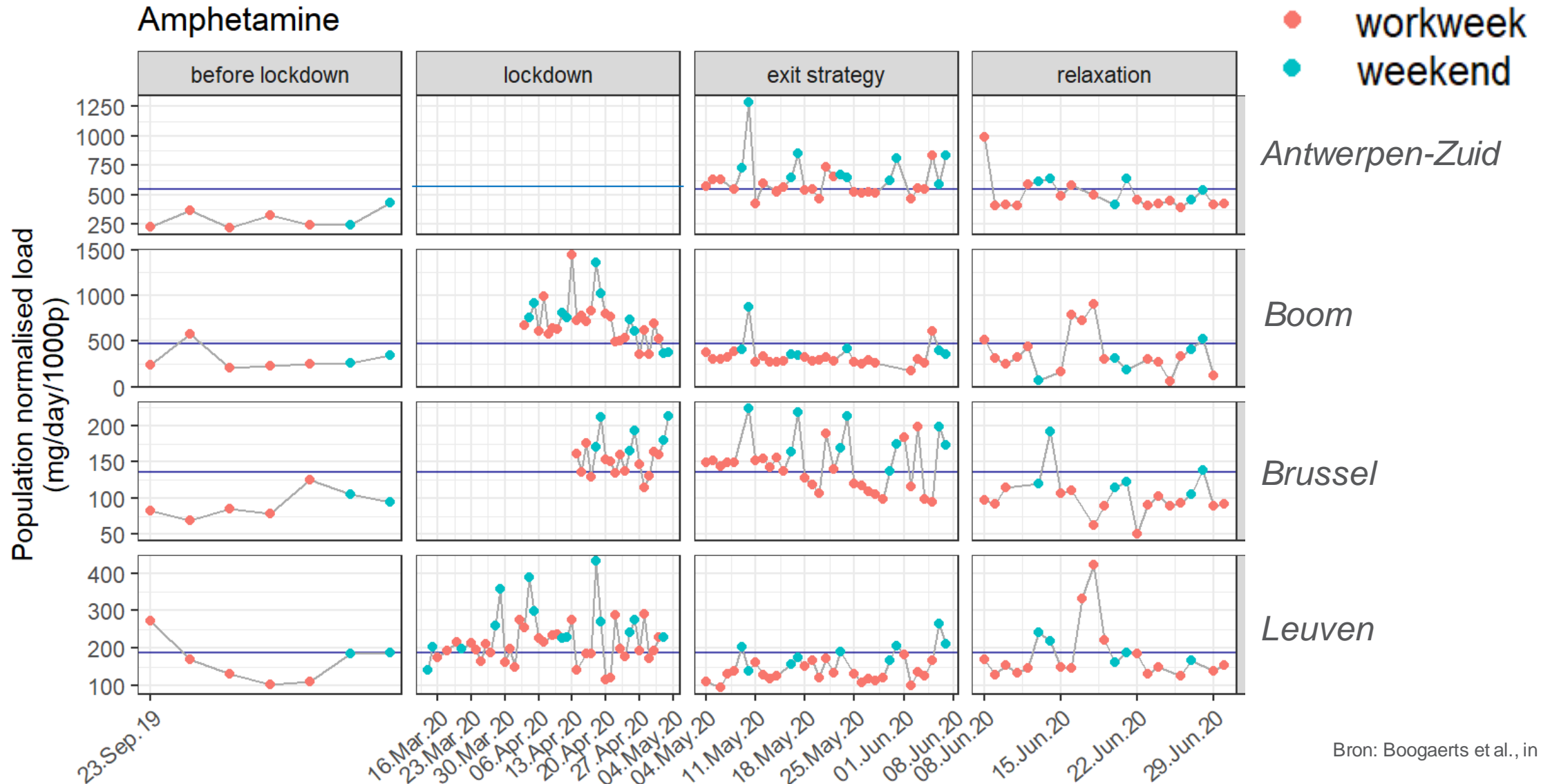
2019 vs 2020

- stijging
- ongewijzigd
- daling

Speed

Inzoomen op lokaal niveau: Speed / amfetamines

Analyses afvalwater: Methamfetamine

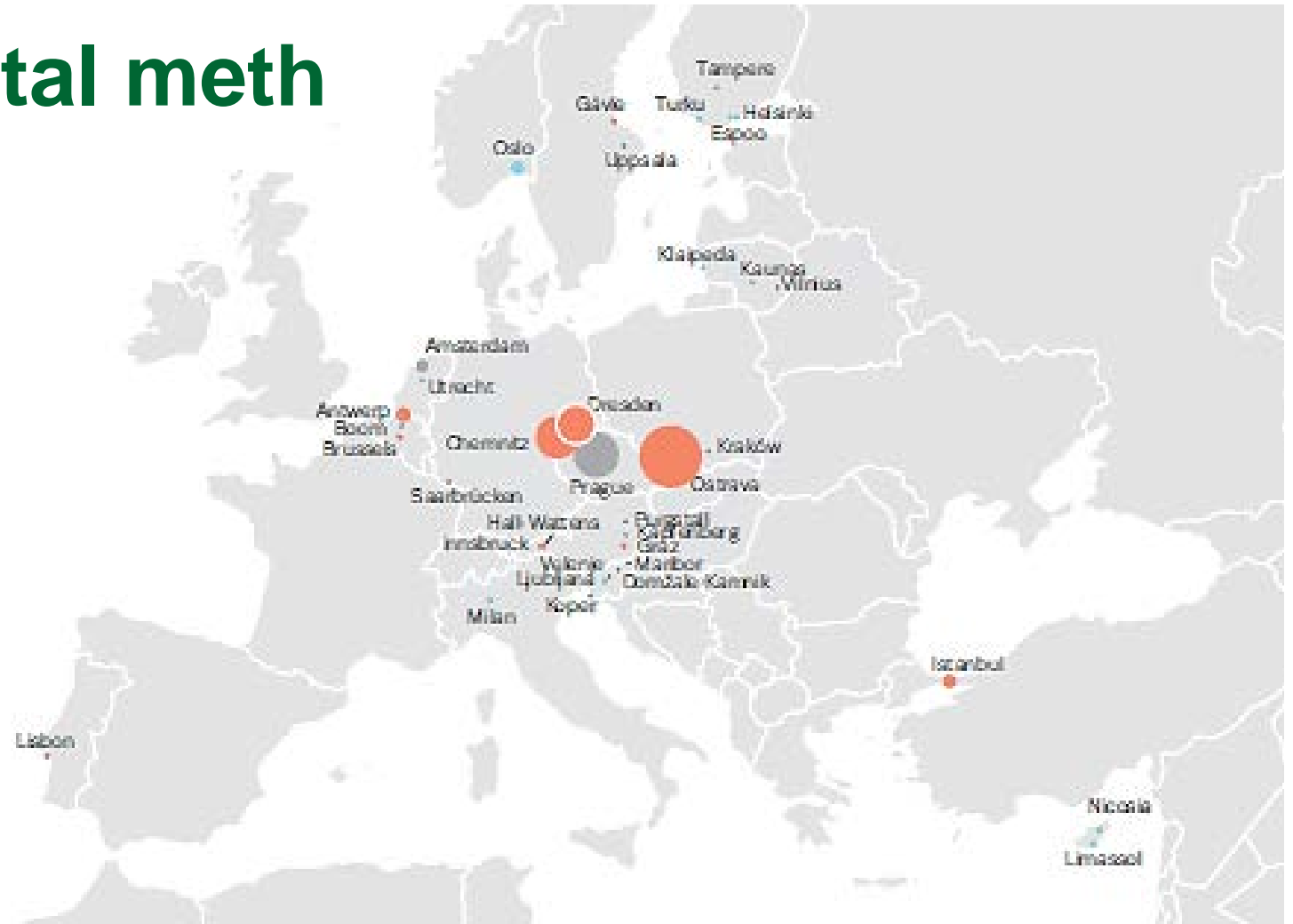

Crystal meth

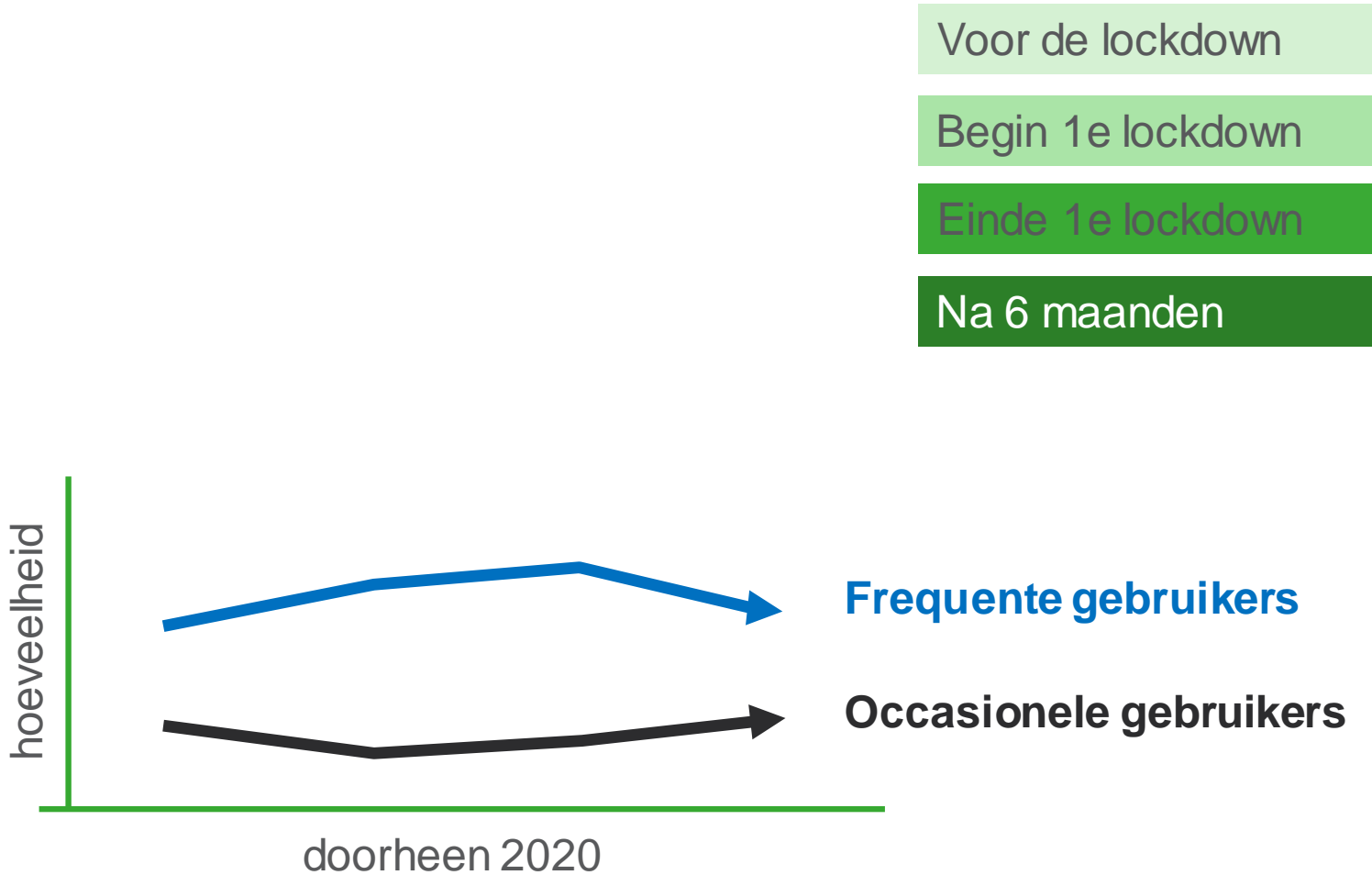
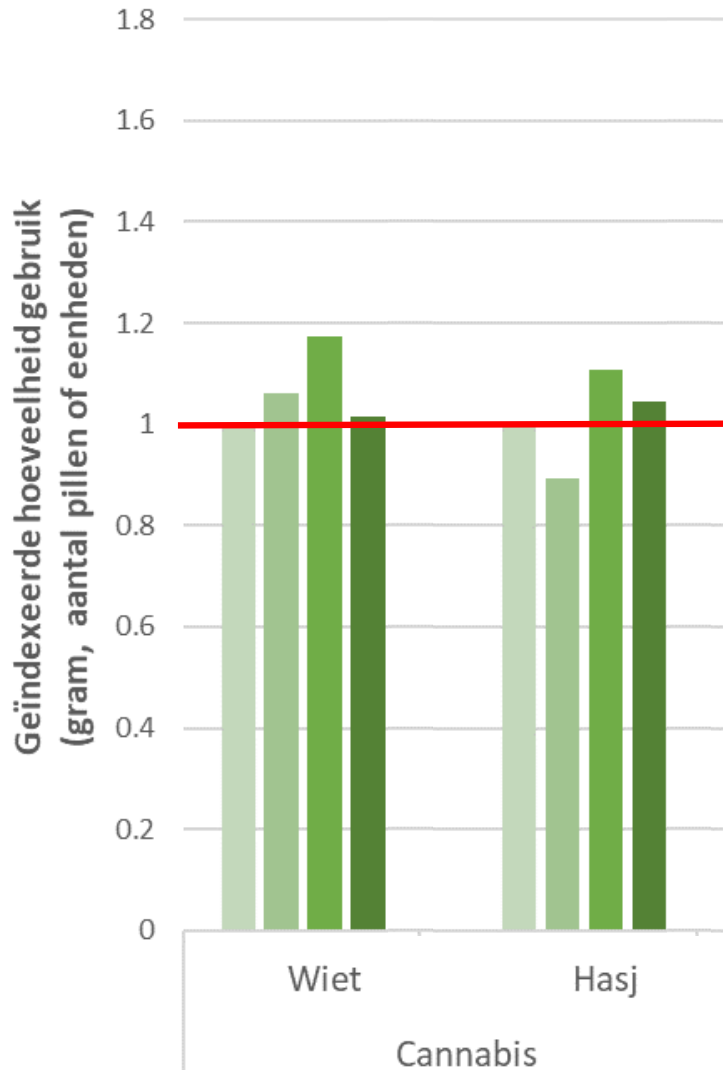

2019 vs 2020

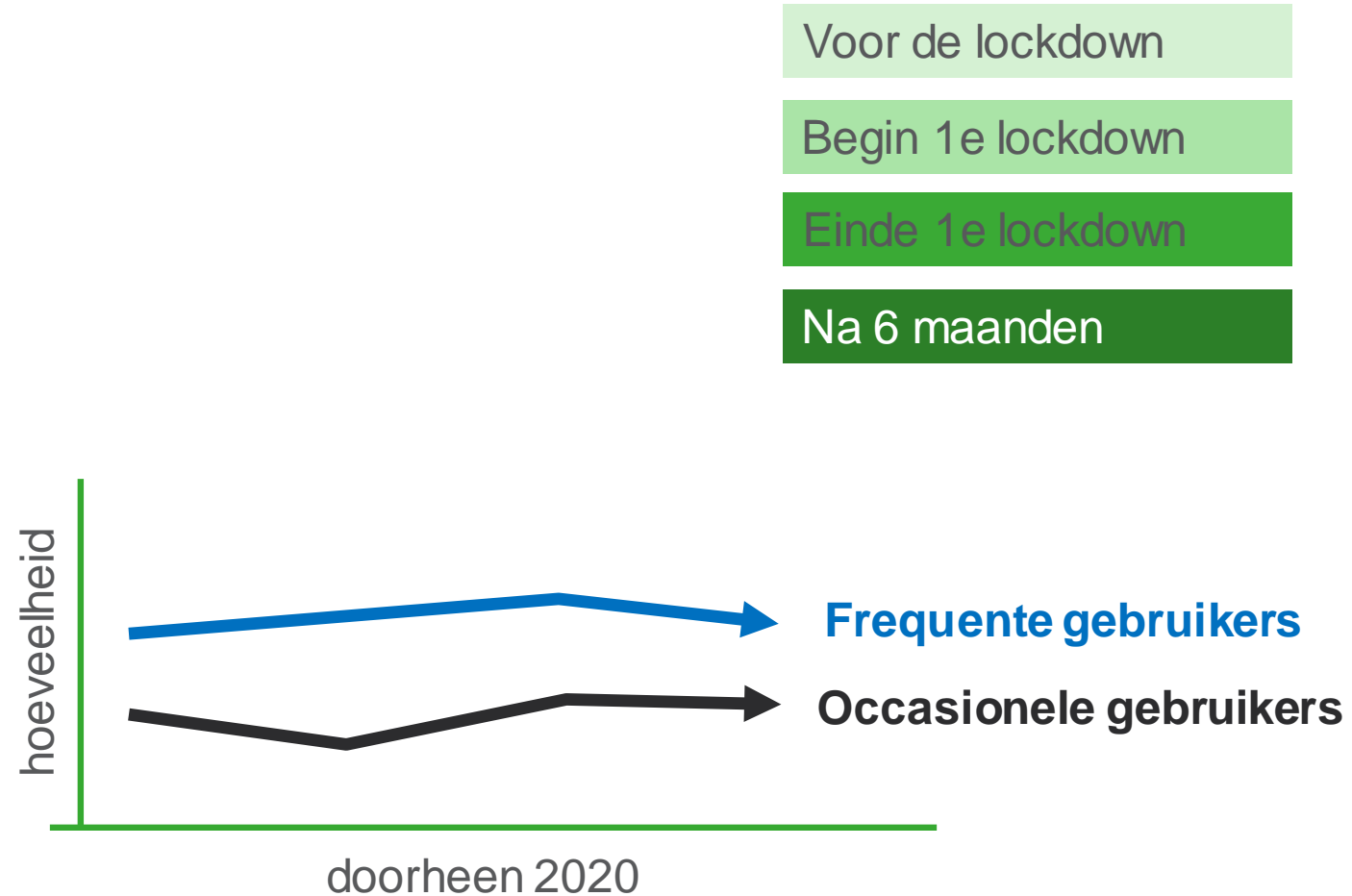
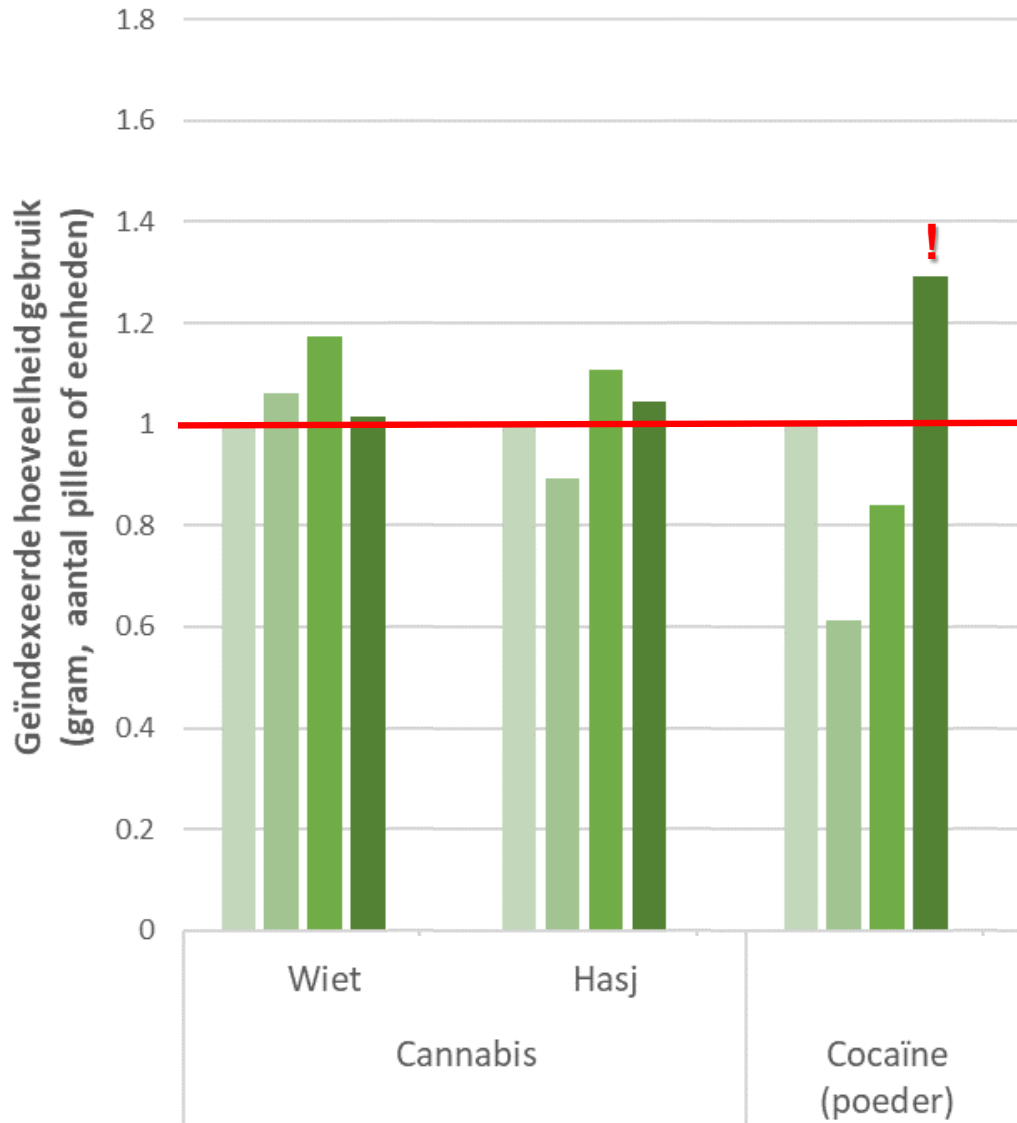
- stijging
- ongewijzigd
- daling

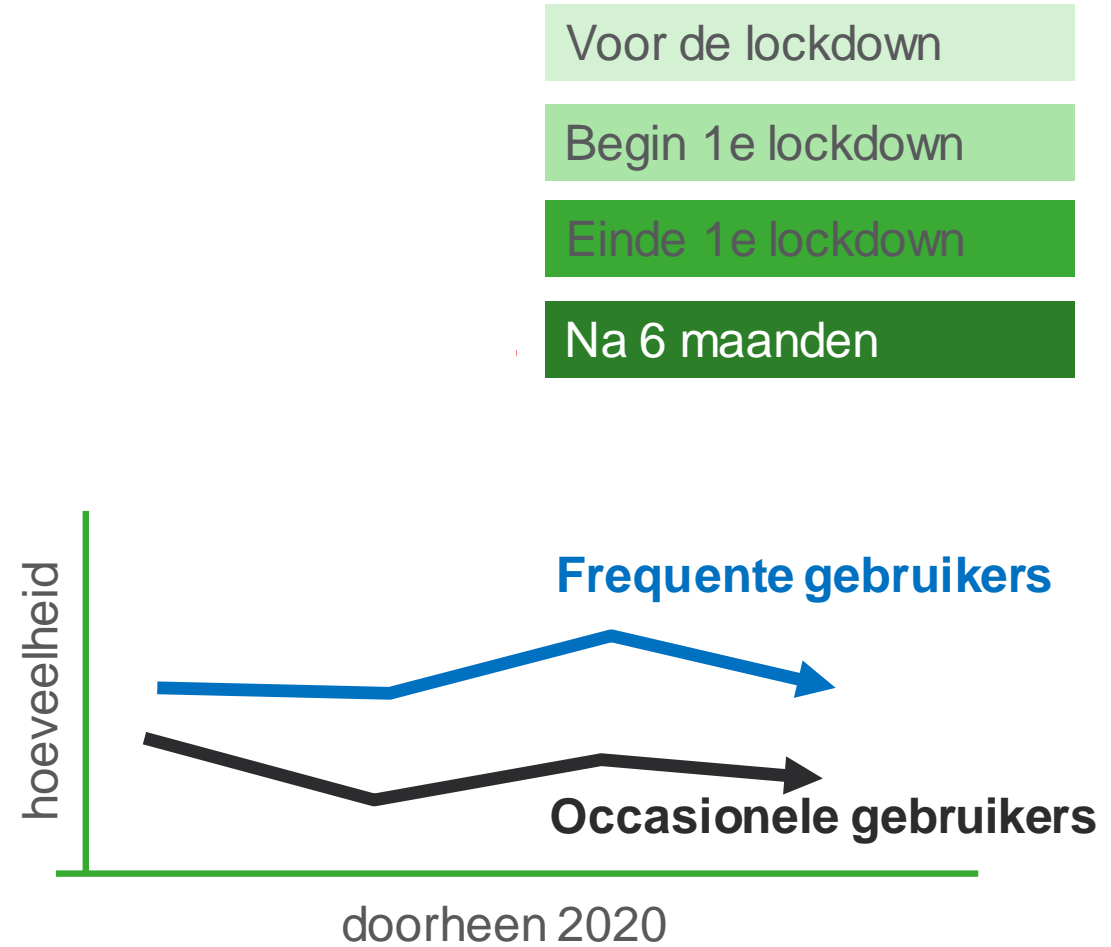
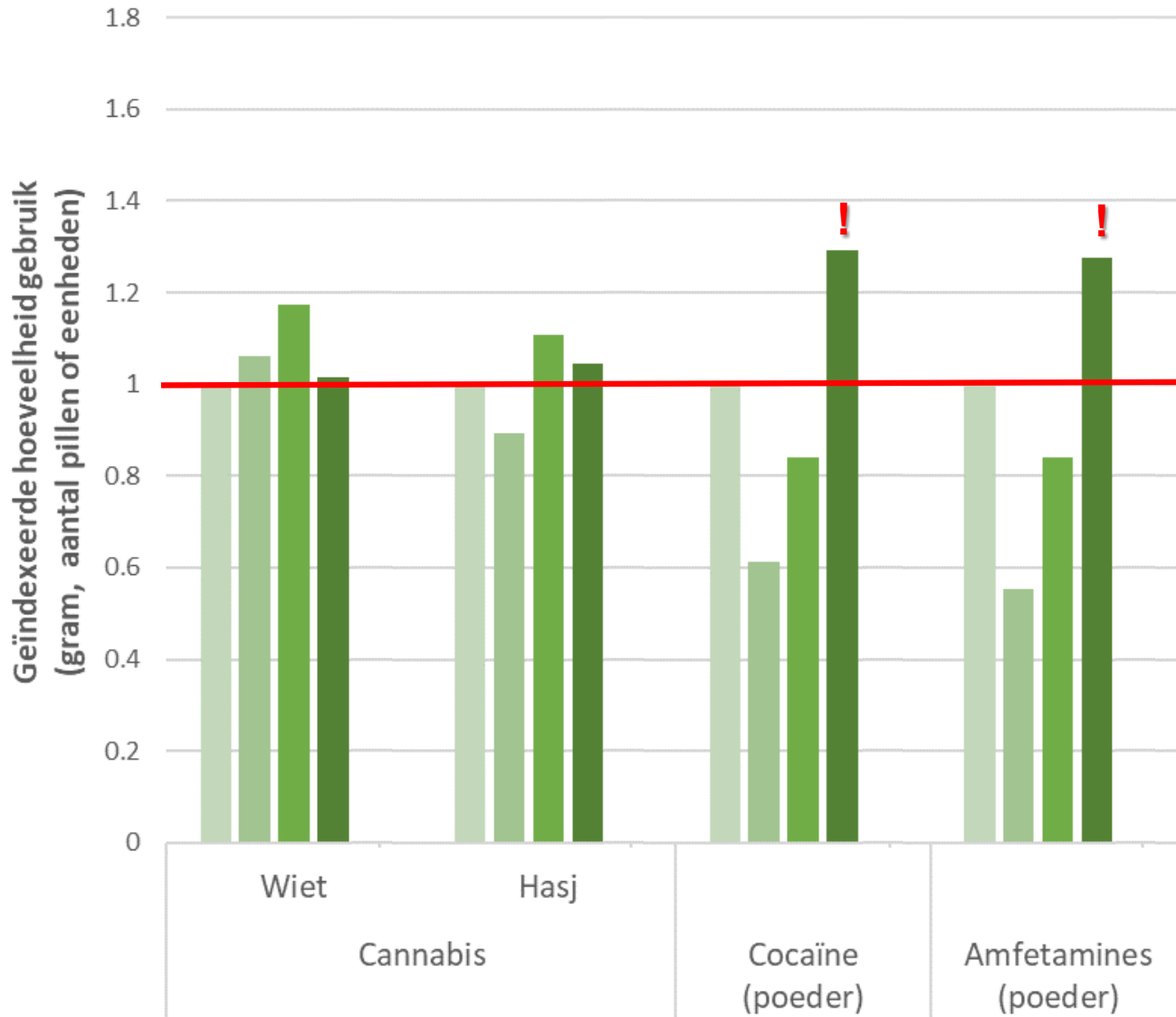
Onder mensen die drugs gebruiken: hoeveelheid in gebruik

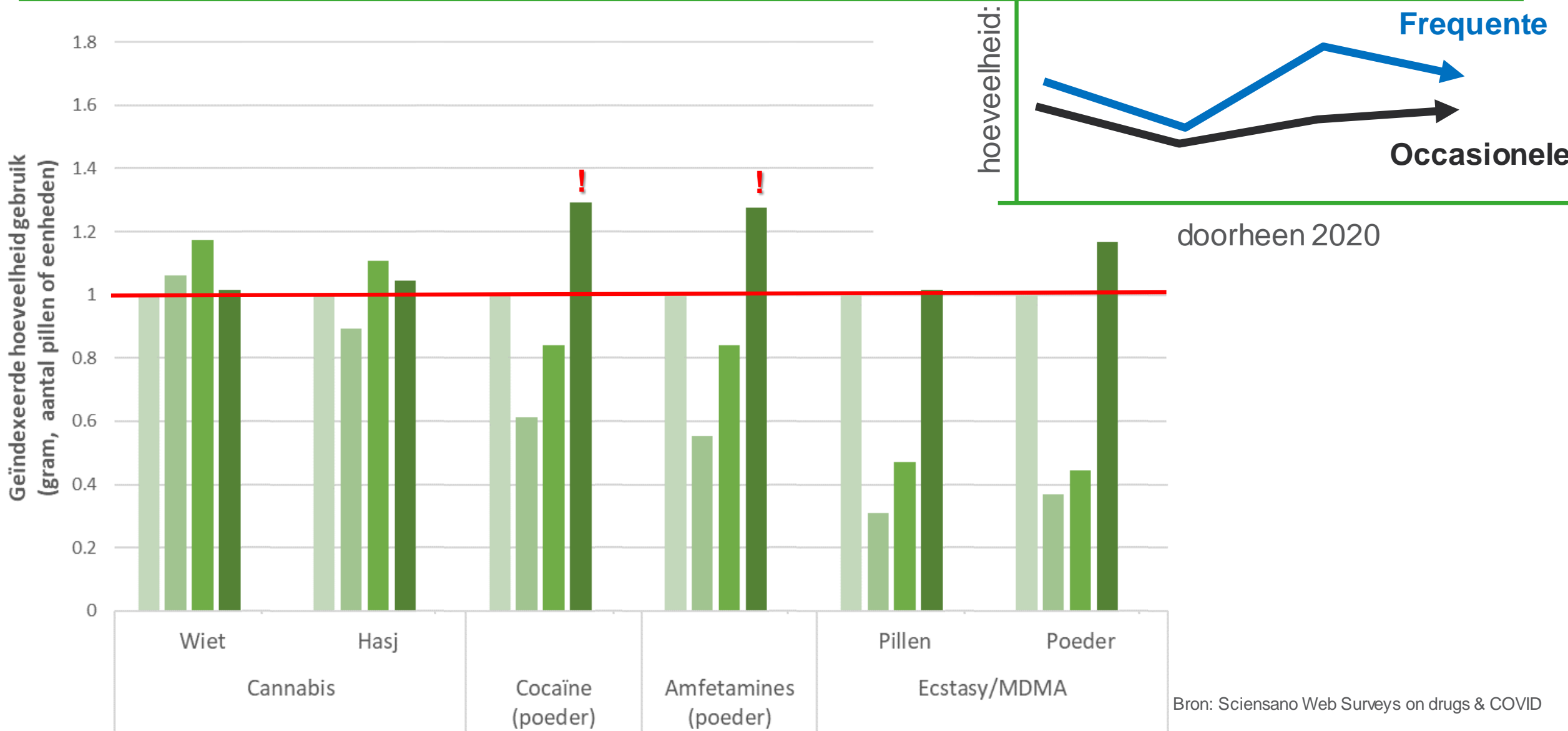
Onder mensen die drugs gebruiken: hoeveelheid in gebruik

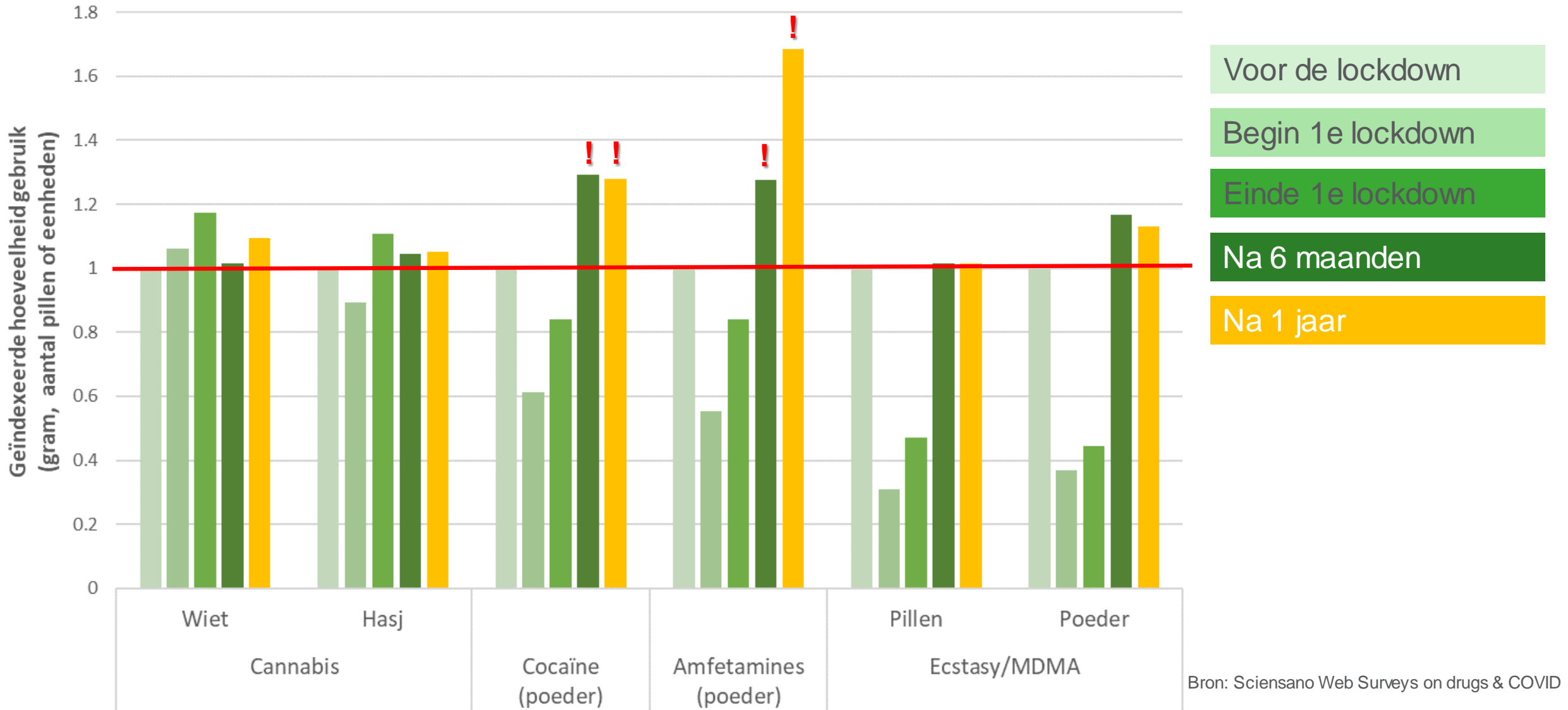
Onder mensen die drugs gebruiken: hoeveelheid in gebruik

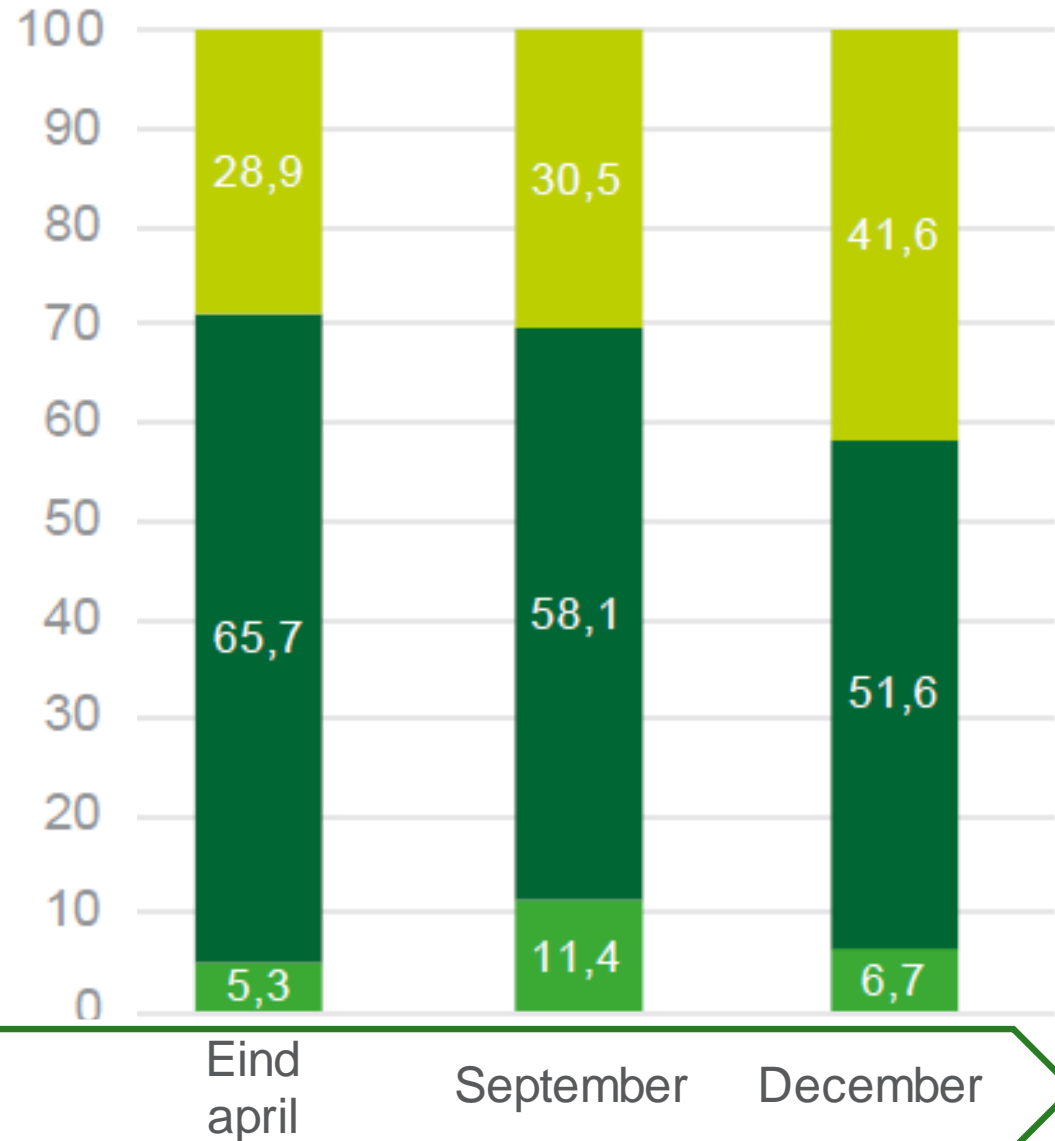
Onder mensen die drugs gebruiken: hoeveelheid in gebruik

Onder mensen die drugs gebruiken: hoeveelheid in gebruik

Wat met slaap- en kalmeringsmiddelen ?

Toegenomen

Ongewijzigd

Afgenomen

vs.

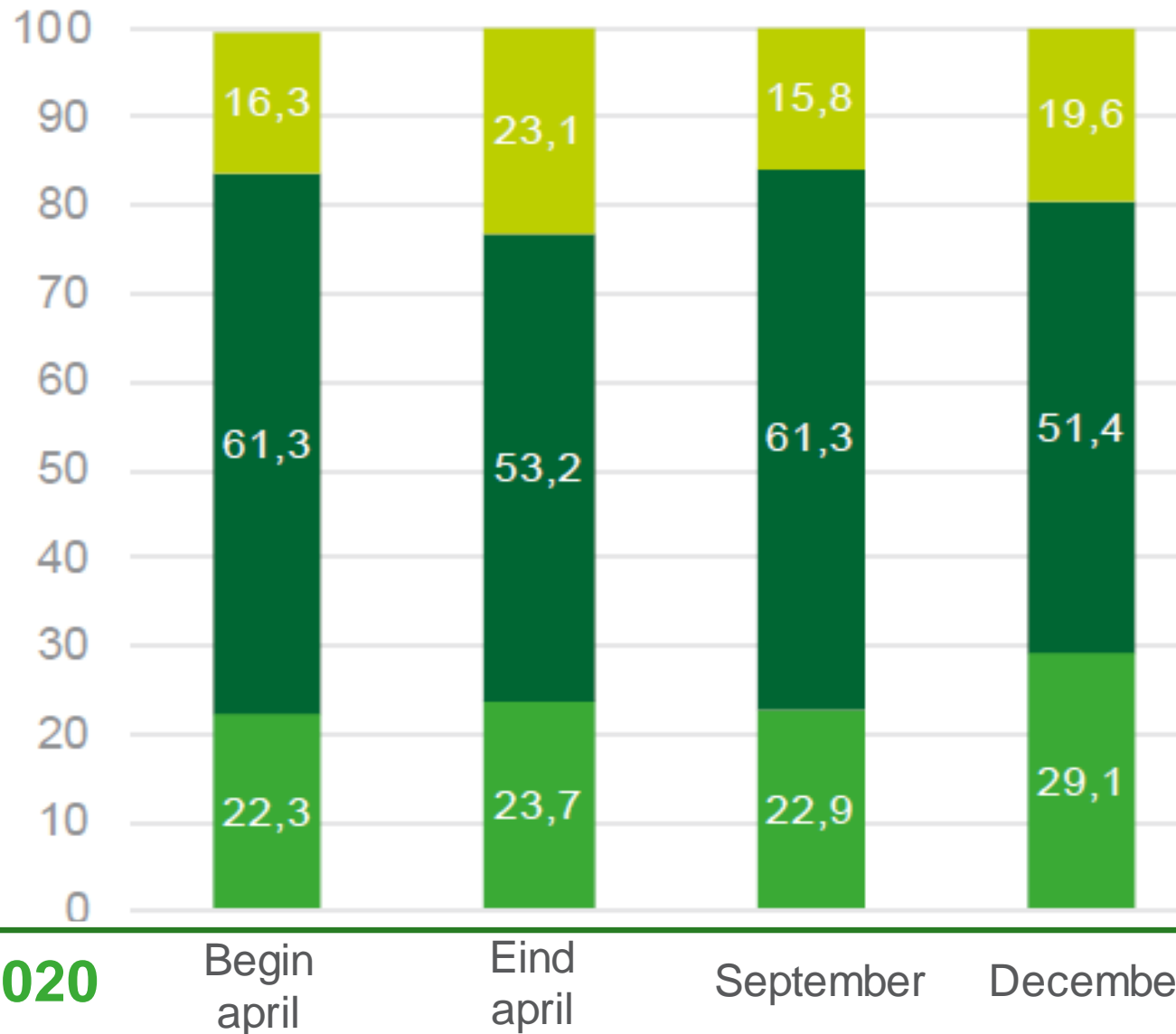

18 – 24
jaar

vs. 55 jaar +

2020

Wat met alcohol ?

Toegenomen

Ongewijzigd

Afgenomen

vs.

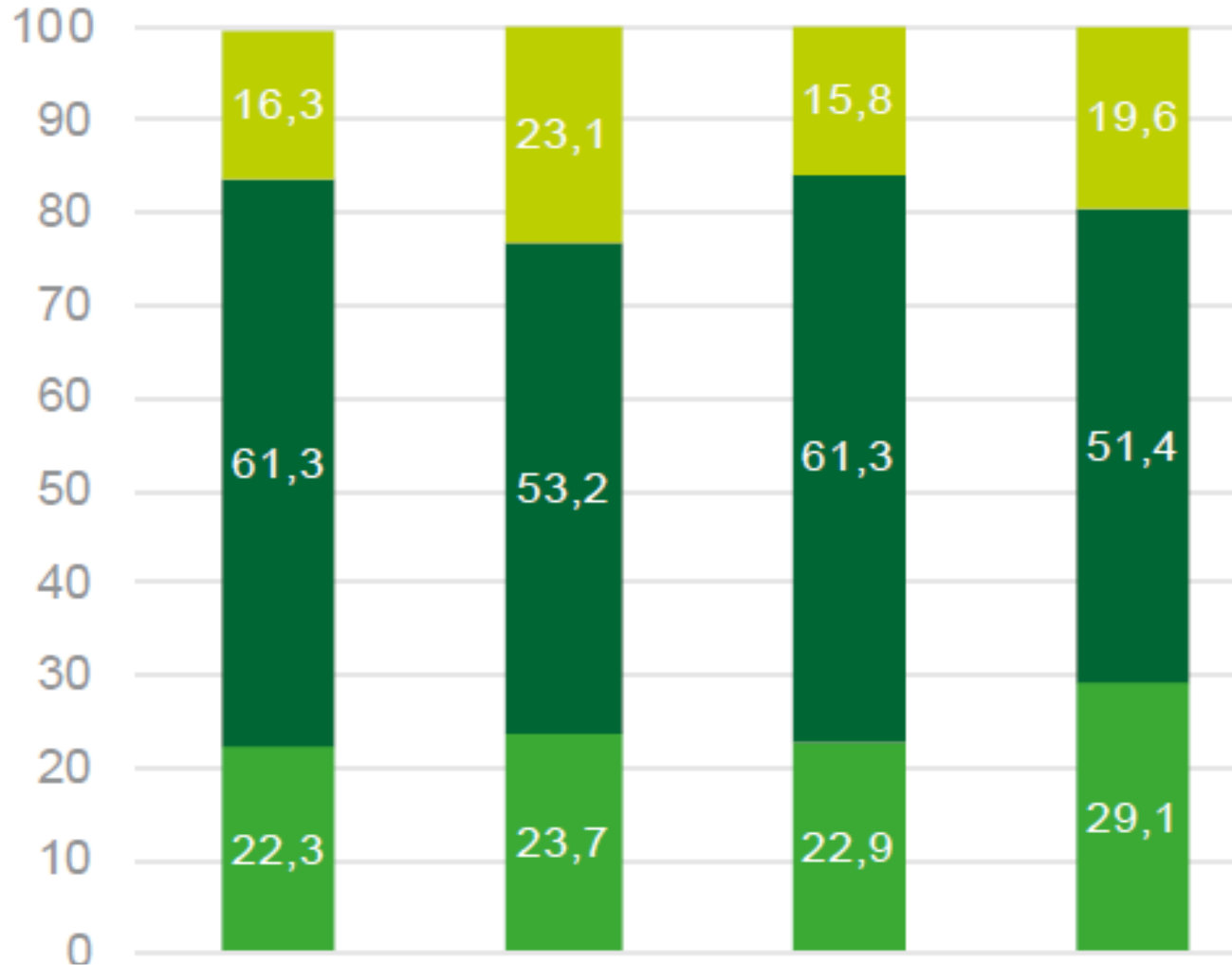
18 – 24
jaar

vs.

35 – 44
jaar

Wat met alcohol ?

2020

Begin april

Eind april

September

December

2021

- X % dagelijks gebruik hoger dan in 2018
- X % niet drinken lager dan in 2018
- X % > 6 glazen per gelegenheid hoger
- X 65 – plussers | gepensioneerden
- X Hoger opgeleiden
- X Alleenstaanden en koppels zonder kinderen
- X Invaliditeit

etc.

Klanken via het zorgaanbod

➤ **Weinig aanpassing** in gebruiksgewoonten

↔ meer en meer indicaties van het gebruik van **Crack cocaïne** ?

➤ **Type behandelingsaanvragen:**

- meer alcohol
- meer polydrug gebruik
- problematiek mentale gezondheid op de voorgrond
- meer complexe aanvragen

➤ **Hulplijnen:**

- acute hulpvragen
- Nood aan luisterend oor
- comorbiditeit
- meer frequente oproepers

DEEL III:

COVID-19 & MENTALE GEZONDHEID

Een algemene sterke impact op de mentale gezondheid

- ! Collectieve beleving van langdurige stress
- ! Stijging in angst- en depressie doorheen de tijd blijkt sterker onder de bevraagde groep van mensen die drugs gebruiken (PWUD).

1^e lockdown: geen verschil tussen algemene bevolking en PWUD

Na 6 maanden: kans op symptomen van angst en depressie (meer dan) dubbel zo groot voor PWUD

Na 1 jaar: risico gedaald, maar nog steeds hogere kans op symptomen van angst en depressie in de groep van PWUD

Een algemene sterke impact op de mentale gezondheid

! Collectieve beleving van langdurige stress

! Kwetsbaarheid van mensen

Angst- en depressiestoornissen: extra aandacht voor

- Vrouwen
- Mensen zonder betaalde job
- Koppels met kinderen

Algemene bevolking, PWUD

- Laagopgeleiden
- Alleenwonenden

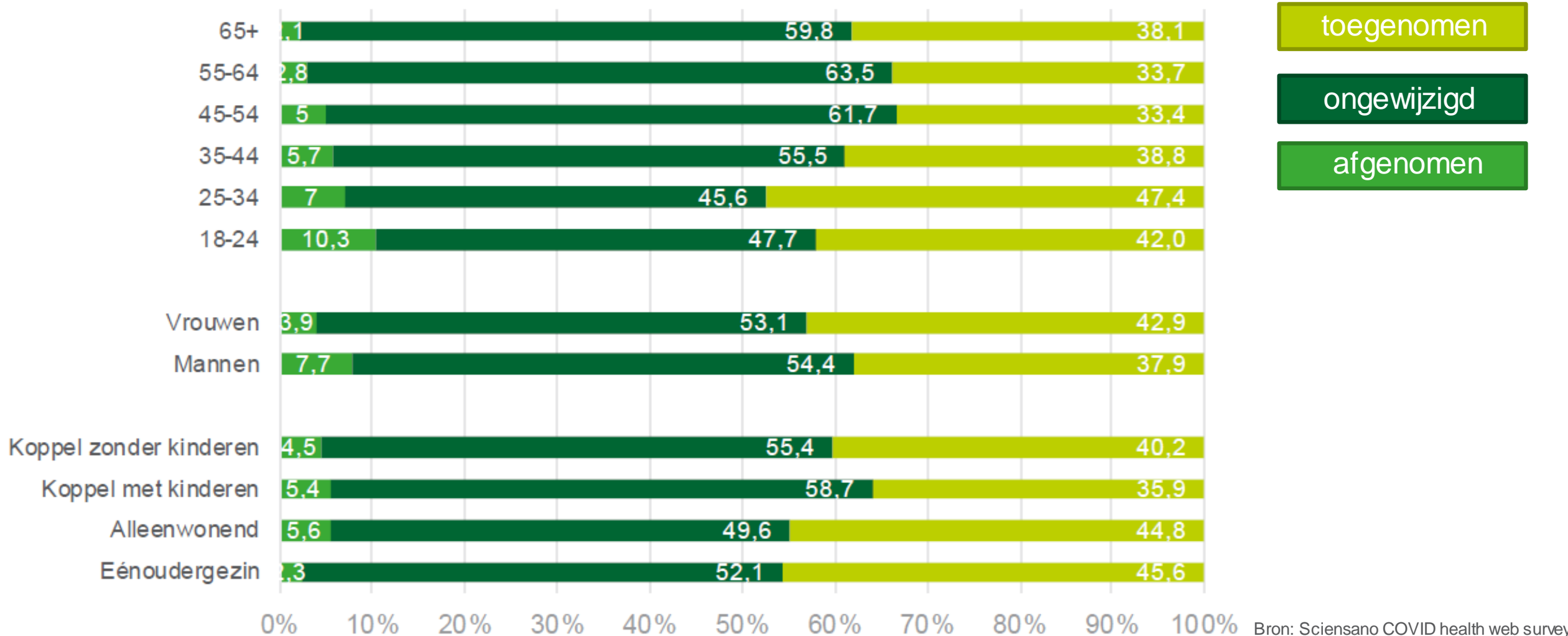
Algemene bevolking, PWUD enkel cannabisgebruik

- Jongeren

Algemene bevolking

Andere copingmechanismen...

Video- of internet spelletjes

IN EEN NOTENDOP...

Impact van de COVID-19 maatregelen op middelengebruik

- ❑ *De drugsmarkten = big business, unharmed business.*
- ❑ *Het drugsverschijnsel in Europa is op verschillende manieren verstoord en sommige van de gevolgen kunnen van lange duur zijn.*
- ❑ *Copingstrategie, levensstijl en kwetsbaarheid van mensen belangrijker dan het party-aspect*
- ❑ *Een opmerkelijk resultaat van deze wereldwijde gezondheidscrisis, is de duidelijkheid dat wij leven in een maatschappij waarbij geestelijke gezondheid en welzijn eigenlijk niet centraal staan.*

Contact

Dr Lies Gremeaux • Lies.Gremeaux@sciensano.be • +32 2 642 50 34

Head of Unit illicit Drugs • Reitox National Focal Point
Epidemiology and public health

Nuttige referenties

- ❑ Interactief Dashboard en rapporten Drugs & COVID-19 studies, Sciensano : [link](#)
- ❑ Rapporten COVID-19 Gezondheidsenquêtes, Sciensano : [link](#)
  - *niet elke wave bevat steeds informatie over consumptiegedrag.*
  - Rapport wave 5 is zeker een goed startpunt.*
  - *inzake sociale en geestelijke gezondheid is Rapport wave 6, 7 & 8 ook relevant.*
- ❑ Resultaten van de Trendspotterstudie van Europese Drugsagentschap rond de situatie van Europese landen tijdens de 1^e lockdown : [link](#)
- ❑ COVID-19 landing page, Europese Drugsagentschap : [link](#)